

ЗАКОН

О ЦЕНТРАЛНОЈ ЕВИДЕНЦИЈИ ПРИВРЕМЕНИХ ОГРАНИЧЕЊА ПРАВА ЛИЦА РЕГИСТРОВАНИХ У АГЕНЦИЈИ ЗА ПРИВРЕДНЕ РЕГИСТРЕ

І. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом утврђују се успостављање, садржина, основи уписа и начин вођења Централне евиденције привремених ограничења права лица регистрованих у Агенцији за привредне регистре (у даљем тексту: Агенција) код којих је, на основу акта надлежног органа, наступио основ привременог ограничења права.

Појмови

Члан 2.

Поједини појмови употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) Централна евиденција привремених ограничења права лица регистрованих у Агенцији (у даљем тексту: Централна евиденција) јесте јединствена, централна, електронска база података о лицима која су уписана у регистре, које води Агенција преко регистратора, а којима је привремено ограничено одређено право актом надлежног органа;

2) привремено ограничење права јесте ограничење које за правну последицу има привремену немогућност да лице стекне или врши право или региструје функцију у привредном субјекту или правном лицу, обавља привредну делатност или располаже новчаним средствима (у даљем тексту: привремено ограничење);

3) лице регистровано у Агенцији јесте физичко или правно лице које је регистровано као оснивач, члан органа управљања, надзора, директор, законски заступник или други заступник у привредним друштвима, задругама, задружним савезима, јавним предузећима, огранцима или представништвима страних привредних друштава или као предузетник, као и друго правно лице које обавља регистровану привредну делатност код кога је, на основу акта надлежног органа, наступио основ привременог ограничења права;

4) основи привременог ограничења права јесу акти државног или другог надлежног органа или правног лица коме је поверено вршење јавних овлашћења (у даљем тексту: надлежни орган), који садрже правне чињенице или радње прописане законом у форми правноснажне или извршне пресуде, решења, одлуке или другог формалног акта, достављени Агенцији преко обвезника достављања или обвезника уписа података ради уписа у Централну евиденцију и који за правну последицу имају привремено ограничење;

5) Јединствена платформа интероперабилности (у даљем тексту: ЈПИ) јесте апликативно софтверско решење успостављено од стране Агенције, за размену података или докумената са обвезницима, корисницима, статусним регистрима и регистрима које води Агенција, као и све софтверске компоненте, базе, електронски обрасци и оперативне процедуре које се користе за упис, одржавање, размену и објављивање података о лицу са привременим ограничењем права, у складу са овим законом;

6) обвезник достављања података о лицу са привременим ограничењем јесте надлежни орган које податке или документе о лицу са привременим ограничењем права, прописане овим законом, доставља Агенцији у електронској форми, путем електронских сервиса, ради уписа у Централну евиденцију (у даљем тексту: обвезник достављања података);

7) обвезник уписа података о лицу са привременим ограничењем јесте надлежни орган који податке о лицу са привременим ограничењем права, прописане овим законом, уписује путем ЈПИ у Централну евиденцију (у даљем тексту: обвезник уписа података);

8) упис у Централну евиденцију јесте електронски упис, исправка техничке грешке, промена или брисање података о лицу са привременим ограничењем у Централну евиденцију, који се врши од стране регистратора или обвезника уписа података, путем ЈПИ;

9) регистратор јесте овлашћено лице за регистрацију и надзор над оперативним функционисањем Централне евиденције који се спроводе путем ЈПИ, на чије именовање, овлашћења и обавезе, се сходно примењују одредбе закона којим се уређује рад Агенције;

10) објављивање информације о лицу са привременим ограничењем права јесте јавно приказивање идентификационих података лица која су по неком од основа уписана у Централну евиденцију;

11) потврда јесте писана или електронска јавна исправа која садржи све историјски регистроване податке о лицу са привременим ограничењем права до тренутка издавања потврде или податак о томе да до тренутка издавања потврде привремено ограничење права лица није било регистровано;

12) извод јесте писана или електронска јавна исправа која садржи регистроване податке о лицу са привременим ограничењем права, према стању у тренутку издавања;

13) идентификациони подаци лица јесу име, презиме и ЈМБГ за домаће физичко лице, име, презиме, број пасоша, земља издавања пасоша и/или матични број за странца, пословно име/назив и матични/регистарски број за домаће правно лице које се региструје у Агенцији или у другом надлежном регистру у Републици Србији и пословно име/назив, идентификациони број (матични и/или регистарски број) и земља регистрације за страном правно лице;

14) статусни регистри јесу базе података о физичким и правним лицима, које воде Агенција или други надлежни државни органи и организације Републике Србије, у којима се региструју подаци, који за правну последицу имају стицање, промену регистрованих података и престанак својства физичког и правног лица.

Основи привременог ограничења права

Члан 3.

Основи привременог ограничења садрже следеће мере:

1) забране, ограничења или мере безбедности обављања регистроване привредне делатности или послова;

2) забране располагања новчаним средствима;

3) забране вршења дужности или позива одговорном лицу у правном лицу или предузетнику;

4) забране или ограничења располагања уделима или друга ограничења сходно прописима којима се уређује правни положај привредних друштава;

5) мере изречене у прописима којима се уређује порески поступак и пореска администрација;

6) мере изречене у поступку из надлежности органа инспекцијског надзора;

7) мере одузимања овлашћења, лиценци, дозвола, одобрења, концесија, субвенција, подстицаја или других права утврђених посебним законима;

8) друге мере у складу са законом.

Време важења привременог ограничења

Члан 4.

Почетак важења привременог ограничења, у смислу овог закона, у односу на трећа лица јесте датум уписа тог ограничења права у Централну евиденцију.

Престанак важења привременог ограничења јесте датум брисања ограничења права из Централне евиденције.

Правне последице привременог ограничења

Члан 5.

Правне последице привременог ограничења трају за време важења и на начин који је одређен актом из члана 3. овог закона.

II. ЦЕНТРАЛНА ЕВИДЕНЦИЈА

Предмет уписа

Члан 6.

Предмет уписа у Централну евиденцију су подаци о лицима регистрованим у Агенцији којима је надлежни орган одредио привремено ограничење актом из члана 3. овог закона.

Садржина Централне евиденције

Члан 7.

Централна евиденција садржи следеће податке:

- 1) идентификационе податке о лицу са привременим ограничењем;
- 2) податке о датуму уписа у Централну евиденцију;
- 3) податке о датуму и врсти евидентирања (упис, исправка техничке грешке, промена и брисање података);
- 4) податке о основу привременог ограничења, и то: врсту акта, број, датум доношења и датум правноснажности или извршности акта којим је одређено привремено ограничење права и потребну номенклатуру за прецизну класификацију ограничења;
- 5) податке о почетку и престанку важења привременог ограничења;
- 6) идентификационе податке обвезника уписа и његовом овлашћеном лицу;

7) податке прописане актом којим се одређује класификација основа привременог ограничења.

Акт из става 1. тачка 7) овог члана доноси министар надлежан за послове привреде, на предлог Агенције.

Начин вођења Централне евиденције

Члан 8.

Централна евиденција се води у електронској форми, а упис података се врши путем ЈПИ система који води, управља и одржава Агенција.

Као датум и време уписа, исправке техничке грешке, промене и брисања података у регистру, узимају се датум и време означено у ЈПИ.

Услове и корисничка права за приступ лица која су овлашћена за рад у ЈПИ одређује регистратор Централне евиденције.

III. УПИС ПОДАТАКА У ЦЕНТРАЛНУ ЕВИДЕНЦИЈУ

Упис података

Члан 9.

Упис података у Централну евиденцију врши се по службеној дужности ако су уписани подаци прописани чланом 7. став 1. тач. 1) – 7) овог закона.

Упис података врши регистратор или лице које је овлашћено од стране обвезника уписа података.

Рок за упис у Централну евиденцију

Члан 10.

Обвезник уписа података је дужан да, путем ЈПИ, у Централну евиденцију упише податке у року од три дана од дана када је основ привременог ограничења наступио, а најкасније, следећег радног дана ако рок истиче нерадног дана или на дан државног празника.

Изузетно од става 1. овог члана, надлежни суд без одлагања доставља Агенцији, ради уписа података, правноснажну или извршну одлуку којом је изречена забрана или мера безбедности у судском поступку, у складу са законом којим се уређује извршење кривичних санкција или други поступак, а регистратор је дужан да податке о привременом ограничењу упише у Централну евиденцију у року од пет дана, а најкасније следећег радног дана ако рок истиче нерадног дана или на дан државног празника.

Идентификација лица

Члан 11.

Надлежни орган који доноси акт о привременом ограничењу дужан је да користи идентификационе податке регистроване у Агенцији.

Потврђивање идентитета лица у поступку уписа у Централну евиденцију врши се преко ЈПИ, од стране обвезника уписа података, а на основу података који се обезбеђују, путем ЈПИ, из надлежног статусног регистра.

Потврда о извршеном упису у Централну евиденцију

Члан 12.

Потврда о извршеном упису у Централну евиденцију доступна је обвезницима уписа података, у електронском облику, путем ЈПИ.

Поступање регистратора

Члан 13.

Регистратор преко ЈПИ прати извршење свих појединачних операција и функција система за аутоматску проверу испуњености услова за регистрацију који су прописани овим законом, а нарочито задовољавање форме и садржаја достављених података и верификацију корисничких права овлашћених лица обвезника уписа података.

Аутоматски упис података

Члан 14.

Ако су испуњени услови, преко ЈПИ аутоматски се врши упис података.

Праћење и контрола функционисања аутоматске регистрације дужност је регистратора.

Поступање у случају неиспуњавања услова за упис

Члан 15.

Ако се утврди да није испуњен неки од услова за упис у Централну евиденцију, ЈПИ аутоматски даје обавештење надлежном обвезнику уписа који од услова за регистрацију није испуњен.

Када се достављање, изузетно, врши у форми документа, регистратор без одлагања обавештава обвезника уписа о недостацима услова за упис у Централну евиденцију.

Упис у Централну евиденцију се неће извршити ако нису достављени сви подаци из члана 7. став 1. овог закона.

Делимична регистрација података није дозвољена.

Прекид и одлагање уписа

Члан 16.

Прекид и одлагање регистрације су могући само у случају прекида рада ЈПИ услед више силе или техничких разлога.

Прекинута или одложена регистрација из става 1. овог члана наставиће се најкасније у року од 24 сата од тренутка наставка рада ЈПИ.

Промена података

Члан 17.

Промену података врши обвезник уписа или регистратор.

Промена података у Централној евиденцији, који су предмет регистрације или евиденције у надлежним статусним регистрима, врше се аутоматски, путем ЈПИ или, изузетно, достављањем измењеног акта државног органа.

Исправка техничке грешке

Члан 18.

Сви регистровани подаци сматрају се тачним.

Исправку техничке грешке врши регистратор, односно овлашћено лице обвезника уписа података у Централној евиденцији, одмах по утврђивању чињенице да је до техничке грешке дошло.

Брисање података Централне евиденције

Члан 19.

Брисање података Централне евиденције врши се, по правилу, путем ЈПИ, и то:

1) брисањем од стране овлашћеног лица обвезника уписа по истеку рока важности привременог ограничења, ако актом рок није ближе одређен и у случају поништаја, укидања правног акта, односно клаузуле правноснажности или извршности правног акта, на основу ког је извршен упис привременог ограничења;

2) аутоматски по истеку рока важности привременог ограничења који је одређен актом или наступањем основа за престанак привременог ограничења из члана 3. овог закона;

3) у другим случајевима прописаним законом, од стране регистратора или када је основ уписа престао да постоји.

Објављивање и дејство уписа у Централну евиденцију

Члан 20.

Истовремено са уписом у Централну евиденцију на интернет страни Агенције се објављују идентификациони подаци лица са привременим ограничењем код којих је утврђен основ из члана 3. овог закона.

Подаци из Централне евиденције који се односе на физичка лица којима су изречене забране и мере безбедности у судским поступцима не могу бити јавни и могу се дати искључиво у складу са прописима којима се уређује казнена евиденција.

IV. ПРАВНА СРЕДСТВА

Члан 21.

Лице које је уписано у Централну евиденцију, а које сматра да је упис извршен супротно закону, остварује своје право на жалбу или друго прописано правно средство за заштиту својих права према одредбама посебног закона код надлежног органа који је утврдио постојање основа за привремено ограничење права, односно у поступку регистрације у Агенцији у којем је утврђен услов на основу кога је одбачена регистрациона пријава за стицање и вршење права и функције или регистрацију функције.

V. КОРИШЋЕЊЕ ПОДАТАКА ЦЕНТРАЛНЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ

Увид у податке

Члан 22.

У вршењу послова из своје надлежности државни и други органи у својству ималаца јавних овлашћења имају право увида и коришћења података Централне евиденције путем ЈПИ.

Захтев

Члан 23.

На захтев лица са привременим ограничењем регистратор, најкасније у року од два дана од дана пријема захтева, издаје:

1) извод Централне евиденције о подацима о лицу са привременим ограничењем;

2) потврду Централне евиденције о подацима о лицу са привременом ограничењем.

Захтев из става 1. овог члана, подноси се електронски, путем апликативног софтверског решења који обезбеђује Агенција или у писаној форми на прописаном обрасцу, а ако образац није прописан, подноси се као поднесак.

Уз захтев се прилаже и доказ о уплати накнаде за издавање извода, односно потврде.

VI. НАКНАДЕ

Обавеза плаћања накнаде

Члан 24.

За издавање извода и потврда, као и за друге услуге које пружа Агенција, подносилац захтева плаћа накнаду у складу са прописима којима се уређује правни положај и надлежност Агенције.

VII. ЕЛЕКТРОНСКА ОБРАДА И КОРИШЋЕЊЕ ПОДАТАКА

Надлежност за прописивање начина и услова електронске обраде и коришћења података

Члан 25.

Начин и услови електронског преноса, преузимања, обраде и коришћења података из Централне евиденције, електронски протоколи, ауторизација приступа, привилегије корисника система, комуникације, стандарди и формати за размену података путем ЈПИ, технички услови за достављање података путем ЈПИ уређују се подзаконским актом који доноси министар надлежан за послове привреде, на предлог Агенције.

Надзор

Члан 26.

Надзор над спровођењем овог закона врши министарство надлежно за послове привреде.

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Именовање овлашћених лица за упис података

Члан 27.

Обвезници уписа података о лицима са привременим ограничењима дужни су да у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона именују овлашћена лица која ће у њихово име вршити послове уписа података путем посебног апликативног софтверског решења за вођење Централне евиденције који ће обезбедити Агенција.

Уколико обвезник уписа из става 1. овог члана не буде одређен у наведеном року, својство обвезника уписа, у смислу овог закона, има руководиоца органа који је изрекао меру ограничења која представља основ из члана 3. овог закона.

Рок за доношење подзаконских аката

Члан 28.

Подзаконски акти из члана 7. став 2. и члана 25. овог закона биће донети у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Ступање на снагу

Члан 29.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од 1. јуна 2016. године.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 97. став 1. тач. 2) и 6) Устава Републике Србије, према којем Република Србија, између осталог, уређује и обезбеђује поступак пред судовима и другим државним органима, уређује и обезбеђује правни положај привредних субјеката.

Устав, такође омогућава, да се поједина права могу ограничити законом уз вођење рачуна о суштини права, природи, обиму ограничења као и да сви имају једнак положај на тржишту.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Предлогом закона о централној евиденцији привремених ограничења права лица регистрованих у Агенцији за привредне регистре (у даљем тексту: закон) успоставља се централна евиденција изречених мера у којој ће на једном месту бити систематизовано прикупљени подаци о оним привредним субјектима, односно њиховим власницима, директорима и члановима надзорних одбора или других органа чије је пословање санкционисано изрицањем кривичних, прекршајних или управних санкција.

Битан разлог за доношење овог закона јесте и даљи рад на транспарентности пословања свих привредних субјеката у Републици Србији и повећање степена сигурности правног промета свих његових учесника.

У циљу обједињавања података о привредним субјектима, лицима која у њима врше функције у органима управљања, надзора и заступања, овим законом се, као новина, предвиђа успостављање Централне евиденције привремених ограничења права лица која су регистрована у Агенцији за привредне регистре, који представља јединствену, централну, електронску базу података. Поверавање послова вођења овог регистра додељује се Агенцији за привредне регистре.

На овакав начин ствара се комплетнија слика о пословању привредних субјеката и наравно могућност за мерење квалитета укупног пословања. Уједно се успостављањем Централне евиденције стичу могућности за вршење разних врста анализа на једном месту. Централна евиденција треба да представља помоћни алат за доношење различитих одлука државним органима у стварима из њихове надлежности, а пре свега у спровођењу казнене политике и политике изрицања других мера које се евидентирају у централној евиденцији.

Успостављање Централне евиденције са друге стране допринеће и повећању транспарентности рада оних органа који изричу санкције (судова, државних органа и других лица којима су поверена јавна овлашћења). Овакав вид доведиће и до њиховог квалитетнијег рада јер ће се јавно видети и резултати тог рада.

Јединствена електронска база података обезбедиће услове да се, по први пут, на једном месту, могу сагледати информације о нивоу пословне и професионалне поузданости и одговорности привредних субјеката као и да се,

у непосредној будућности, ови подаци могу разменити са сродним привредним регистрима у региону и Европи. Директива Европског Парламента и Савета о услугама на унутрашњем тржишту 2006/123/ЕС прописује одредбе о административној сарадњи држава и охрабривање развоја правила понашања по одређеним питањима, а најпре размену података о доброј репутацији давалаца услуга (малих и средњих предузећа). Ово се пре свега односи на дисциплинске, административне или кривичне санкције и одлуке које се тичу банкротства или несолветности, а које су директно релевантне за компетентност даваоца услуге или његову професионалну поузданост.

У циљу ажурног и тачног вођења централне евиденције предвиђена је израда ЈПИ – апликативног софтверског решења (система) за евидентирање података и њихову размену са обвезницима, корисницима, статусним регистрима и регистрима које води Агенција, као и све софтверске компоненте, базе, електронски обрасци и оперативне процедуре које се користе за упис, одржавање, размену и објављивање података о лицу са привременим ограничењем права.

Сви државни органи који имају одређене улоге у систему регистрације лица са привременим ограничењима права сврставају се у две основне категорије:

1. Обвезник достављања података о лицу са привременим ограничењем јесте надлежни орган које податке или документе о лицу са привременим ограничењем права, прописане овим законом, доставља Агенцији у електронској форми, путем електронских сервиса, ради уписа у Централну евиденцију;
2. Обвезник уписа података о лицу са привременим ограничењем јесте надлежни орган који податке о лицу са привременим ограничењем права, прописане овим законом, уписује путем ЈПИ у Централну евиденцију;

Из наведеног је јасно видљиво да се носиоци јавних овлашћења деле према нивоу техничке оспособљености.

Од наведених категорија делимично се морало одступити у односу на надлежне судове с обзиром на прописе којима се уређује извршење кривичних санкција.

Овим законом по први пут се у правни систем Републике Србије уводи појам статусних регистара, који је често и неадекватно у употреби, с намером да се и у овом сегменту да даљи допринос изградњи и институционализацији правних института који су у свакодневној употреби. Тако је дефинисано да су статусни регистри базе података о физичким и правним лицима, које воде агенције или надлежни државни органи и организације Републике Србије, у којима се региструју подаци, који за правну последицу имају стицање, промену регистрованих података и престанак својства физичког и правног лица.

Предлогом закона се јасно прописују критеријуми, односно основи за настанак и престанак привременог ограничења права који гарантују висок ниво правне сигурности.

Томе посебно доприноси и чињеница да је јасно прописана садржина регистра по питању врсте и количине података о лицима која су уписана у регистар, тако да је овим начином с друге стране извршено и ограничење органа државне власти да се може кретати само у границама које су му одређене овим законом. Ово представља свакако један од добрих примера да се услед оваквог установљавања јасних механизма и процедура смањује могућност за ширење бирократског утицаја на пословање привредних субјеката.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. одређен је предмет овог закона, а то је успостављање, садржина, основи уписа и начин вођења Централне евиденције привремених ограничења права лица регистрованих у Агенцији за привредне регистре код којих је, на основу акта надлежног органа, наступио основ привременог ограничења права.

Чланом 2. дефинисани су основни појмови који су употребљени у овом закону ради јасноће законског текста и недвосмислене и лакше примене закона у пракси.

Чланом 3. одређени су основи привременог ограничења права у смислу њиховог таксативног набрајања да би се избегле спорне ситуације у тумачењу и примени закона и јасно утврдило на која лица се ограничења односе.

Чл. 4. и 5. дефинисани су трајање и правне последице уписа привременог ограничења лица у Централну евиденцију привремених ограничења према трећим лицима.

Чл. 6. и 7. одређени су предмет и садржина Централне евиденције, тако да је наведено да су предмет уписа подаци о лицима регистрованим у Агенцији, којима је надлежни орган одредио привремено ограничење у свом акту, а да садржину тих података чине идентификациони подаци о лицу са привременим ограничењем права, подаци о датуму и врсти уписа у Централну евиденцију, основу привременог ограничења права, подаци о почетку и крају важења привременог ограничења права, подаци о обвезницима достављања података и њиховим овлашћеним лицима и идентификациони подаци о обвезницима уписа података и њиховим овлашћеним лицима, као и подаци о класификацији основа привременог ограничења.

Чланом 8. одређен је начин вођења Централне евиденције, тако да је одређено да се иста води искључиво у електронској форми, те да се упис врши преко посебно дизајнираног информационог система, као и да се у Централну евиденцију уписују датум и време уписа, промене, исправке техничке грешке и брисања података у Централној евиденцији. Истим чланом прописано је да се услови и корисничка права лица која имају приступ Централној евиденцији одређују од стране регистратора Централне евиденције.

Чланом 9. одређено је ко врши упис података у Централну евиденцију (регистратор или лице које је овлашћено од стране обвезника уписа података), као и то да се свако евидентирање података врши по службеној дужности (без подношења посебног захтева).

Чланом 10. одређени су рокови у којима су дужни да поступају обвезници уписа података, као и обавезе судова да достављају одлуке донете у судским поступцима које се тичу привремених ограничења права, као и обавезе регистратора који води регистар у смислу уписа тих података.

Чланом 11. уређено је на који се начин врши потврђивање идентитета привредног субјекта и домаћег физичког лица у поступку уписа у Централну евиденцију, као и дужности надлежних органа да приликом доношења аката којима се изричу привремена ограничења користе идентификационе податке регистраване у Агенцији за привредне регистре у надлежном регистру.

Чланом 12. прописано је да ће о извршеном упису лица са привременим ограничењима права у Централну евиденцију обвезницима уписа бити доступна потврда извршеном упису. Наведена одредба служи томе да се у сваком моменту зна ко је и у ком моменту извршио регистрацију одређеног лица у регистар.

Чл. 13., 14. и 15. ближе је одређен начин поступања регистратора који води Централну евиденцију, његов јасан делокруг послова, праћење и контрола функционисања аутоматског уписа. Такође је јасно одређен и начин функционисања ЈПИ у смислу давања обавештења лицу који од услова за упис није испуњен. Пошто се ради о аутоматској обради података на високом технолошком нивоу, прописано је да све док се не доставе сви подаци упис одређеног лица није могућа, тако да се искључује тзв. делимични упис лица.

Чланом 16. прописано је да се институти прекида и одлагања не примењују због напред наведених разлога у смислу испуњености услова за упис, већ је таква могућност дата само у случајевима више силе или техничке природе, који се у овом случају изједначавају са вишом силом, дакле оних разлога који су ван домашаја људског фактора. Последице оваквог решења могле би се описати тиме да се вођење Централне евиденције врши искључиво по објективним принципима, без утицаја људског фактора као чиниоца који би имао одређена дискрециона права.

Чланом 17. прописано је на који начин се врши промена уписаних података и ко врши такву промену. У ситуацијама промене података које су последица промене тих података у статусним регистрима прописано је да се та промена врши аутоматски путем ЈПИ, што доводи до ажурности вођења регистра.

Чланом 18. прописано је да постоји институт исправке техничке грешке коју врши регистратор односно овлашћено лице обвезника уписа података у Централној евиденцији и да се исправка техничке грешке примењује као корективни фактор у функцији тачности података о лицима, а да се спроводи одмах по утврђењу чињенице да је до техничке грешке дошло, било од стране регистратора или овлашћеног лица обвезника уписа.

Чланом 19. прописано је ко, на који начин и у којим све случајевима врши брисање уписаног податка. Тако је прописано да се брисање може вршити од стране овлашћеног лица обавезника уписа података, од стране регистратора и аутоматски, као и у којим је то све случајевима предвиђено.

Члан 20. прописује објављивање и дејство уписа података. Прописује се да се идентификациони подаци о лицу са привременим ограничењем права објављују на интернет страни Агенције за привредне регистре, а да се подаци

из Централне евиденције који се односе на физичка лица којима су изречене забране и мере безбедности у судским поступцима не могу бити јавни и могу се дати искључиво у складу са прописима којима се уређује казнена евиденција.

Члан 21. прописује право на жалбу или друго прописано правно средство које лице које је уписано у Централну евиденцију може користити у ситуацијама када сматра да је уписано у Централну евиденцију супротно закону. Поред тога прописане су и обавезе регистратора и обвезника достављања и уписа података поводом поднетог приговора.

Чл. 22. и 23. прописан је начин коришћења података и увид у податке. Тако је прописано да државни органи и други органи као имаоци јавних овлашћења имају право увида и коришћења података Централне евиденције путем ЈПИ. Такође је предвиђено да једино лице које је по неком од основа уписано у Централну евиденцију може о тој чињеници захтевати и издавање извода или потврде да ли је уписано у Централну евиденцију (потврда стога може бити позитивна или негативна).

Члан 24. прописао је да се накнада за издавање извода и потврда плаћа у складу са прописима којима се уређује правни положај и надлежност Агенције, што практично значи Одлуком Управног одбора Агенције за привредне регистре на коју сагласност даје Влада.

Чланом 25. прописан је начин и услови електронске обраде и коришћења података, те је, пошто се ради о пре свега техничким аспектима функционисања Централне евиденције, прописано да ће се ова материја уредити подзаконским актом министра надлежног за послове привреде на предлог Агенције.

Чланом 26. прописано је да министарство надлежно за послове привреде врши надзор над спровођењем овог закона.

Чланом 27. прописано је да обвезници уписа података о лицима са привременим ограничењима дужни су да у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона именују овлашћена лица која ће у њихово име вршити послове уписа у Централну евиденцију, а уколико обвезник уписа то не учини у наведеном року, својство обвезника уписа, у смислу овог закона, има руководиоца органа који је изрекао меру која представља основ привременог ограничења права.

Чланом 28. одређени су рокови за доношење подзаконских аката који су у овом закону наведени као довољно дуги да се подзаконски акти припреме и донесу квалитетно.

Чланом 29. прописано је ступање на снагу и почетак примене овог закона. Одложена примена закона почев од 1. јуна 2016. године пре свега је неопходна, јер се у том периоду планира развој и успостављање ЈПИ – софтверске платформе за вођење регистра лица са привременим ограничењем права.

IV. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Разматрање и доношење овог закона по хитном поступку предлаже се у складу са чланом 167. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”,

број 20/12-пречишћени текст). Предлог закона је неопходно донети по хитном поступку из разлога хитне потребе институционалног и правног регулисања ове области и поштовања рока предвиђеног Споразумом између Владе Републике Србије и Министарства спољних послова Краљевине Норвешке који се односи на Билатерални програм који је Влада потврдила Закључком 05 Број: 018-10139/2013-1 од 28. новембра 2013. године.

V. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

Финансијска средства за спровођење овог закона обезбеђена су Споразумом између Владе Републике Србије и Министарства спољних послова Краљевине Норвешке који се односи на Билатерални програм који је Влада потврдила Закључком 05 Број: 018-10139/2013-1 од 28. новембра 2013. године. За спровођење овог закона није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије.

VI. СТУПАЊЕ ЗАКОНА НА СНАГУ

Закон ступа на снагу у року од осам дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

АНАЛИЗА ЕФЕКТА

1. Одређивање проблема које закон треба да реши

Основни проблеми које овај закон о Централној евиденцији привремених ограничењима права треба да реши су следећи:

1. Успостављање Централне евиденције о свим ограничењима права лица регистрованих у Агенцији за привредне регистре која су им изrekli надлежни државни органи у временски ороченом трајању и у односу на конкретно опредељена правна и физичка лица;
2. Значајан вид унапређења размене података између државних институција по прецизно утврђеној методологији и на јединственој информационој платформи;

У следећим случајевима односно по следећим правним основима по којима су надлежни органи изrekli мере:

- 1) забране, ограничења или мере безбедности обављања регистроване привредне делатности или послова;
- 2) забране располагања новчаним средствима;
- 3) забране вршења дужности или позива одговорном лицу у правном лицу или предузетнику;
- 4) забране или ограничења располагања уделима или друга ограничења сходно прописима којима се уређује правни положај привредних друштава;
- 5) мере изречене у прописима којима се уређује порески поступак и пореска администрација;
- 6) мере изречене у поступку из надлежности органа инспекцијског надзора,
- 7) мере одузимања овлашћења, лиценци, дозвола, одобрења, концесија, субвенција, подстицаја или других права утврђених посебним законима;
- 8) друге мере у складу са законом

2. Циљеви који се доношењем закона постижу

Предлогом закона о централној евиденцији привремених ограничења права лица регистрованих у Агенцији за привредне регистре обезбеђују се услови за стварање сигурнијег, повољнијег и транспарентнијег пословног амбијента.

Намера доношења оваквог закона је да они привредни субјекти којима су надлежни државни органи или имаоци јавних овлашћења изrekli прописима предвиђене мере у вези са обављањем привредне делатности буду на методолошки систематизован начин обједињени у јединственој бази података.

Цело пројектовање оваквог система није осмишљено као „интервенционизам“ у циљу да државни апарат буде препрека слободном предузетништву и развоју привредне активности, већ стварање повољног, сигурног, транспарентног и предвидљивог пословног амбијента.

Новим законским решењем отклањају се одређени проблеми у пракси, али овај закон има и превентивно дејство у смислу да ће привредни субјекти, своје обавезе извршавати савесније, поступати у складу са прописима, вршити плаћања у роковима одређеним прописима или актима на основу којих су пословни односи настали.

Како се до сада у Републици Србији није ни на једном месту збирно водила евиденција о лицима која по неком од законских основа улазе у круг оних којима је привремено ограничено одређено право, предвиђа се имплементација Централне евиденције лица са привременим ограничењима права са јасном намером да се на једном месту воде подаци о свим онима који се по неком од законских основа уписују у регистар. Осим обједињавања података на једном месту, сврха успостављања оваквог регистра је изградња механизма помоћу којег ће се моћи вршити праћење квалитета једног од сегмената пословног окружења у Републици Србији и који ће служити као једно од средстава који даје јасне показатеље приликом будућих планских активности и доношења мера из области привредног живота.

У циљу ажурног и тачног вођења регистра као једна од новина предвиђена је и изградња посебног информационог система за размену података међу државним органима који учествују у овим пословним процесима, а која осим сврхе вођења овог регистра може да има и далеко шире и свеобухватније дејство.

На описани начин, такође ће се омогућити ефикасан механизам примене бројних прописа којима се у постојећем правном систему уређују одговорност доносилаца одлука у привредним субјектима и правним лицима било да су у питању законски заступници или чланови управних, надзорних органа и, уопште одговорна лица и нормира се ограничавање или забрана обављања привредне делатности **кроз норме о мерама безбедности које изричу правосудни и други органи у законом утврђеним процедурама према конкретном лицу и у одређеном временском трајању.**

Ове норме садржане су у следећим прописима: Закону о одговорности правних лица за кривична дела („Сл.Гласник РС“ бр.97/08) , Кривичним закоником („Сл. гласник РС“ бр. 85/05, 88/05 - исправка, 107/05 - исправка, 72/09, 111/09, 121/12, 104/13, 108/14), Закону о извршењу кривичних санкција („Сл.гласник РС“ бр.55/14), Закону о привредним преступима („Сл.лист СФРЈ бр. 4/77, 36/77 - исправка, 14/85, 10/86 - др. закон, 74/87, 57/89, 3/90, Сл. лист СРЈ бр. 27/92, 16/93 - др. закон, 31/93 - др. закон, 41/93 - др. закон, 50/93 - др. закон, 24/94, 28/96, 64/01, Сл. гласник РС бр. 101/05 - др. закон), Закону о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС“ бр. 80/02, 84/02 - исправка, 23/03 - исправка, 70/03, 55/04, 61/05, 85/05 - др. закон, 62/06 - др. закон, 61/07, 20/09, 72/09 - др. закон, 53/10, 101/11, 2/12 - исправка, 93/12, 47/13, 108/13, 68/14, 105/14) и други закони.

Законом о стечају („Сл.гласник РС“ 104/09, 99/11 – др.закон, 72/12 – УС, 83/14) прописано је да трајнија неспособност плаћања наступа, као стечајни разлог, истеком рока од 45 дана од доспелости обавеза или 30 дана од дана потпуне обуставе свих плаћања у непрекинутом трајању.

На описани начин, јасно је да се Предлогом закона о централној евиденцији привремених ограничењима права лица регистрованих у Агенцији за привредне регистре појачава информациона размена и интероперабилност система између Агенције, Пореске управе, Народне Банке Србије, правосудних,

прекршајних, инспекцијских и других државних органа и ималаца јавних овлашћења.

3. Друге могућности за решавање проблема

Изради овог закона приступило се пошто се дошло до закључка да би једино доношење новог закона на свеобухватан и ефикасан начин могло да реши проблеме уочене у пракси. Анализирани су и друге могућности за решавање проблема. Пре свега, анализирани су ефекти да се ништа не мења, односно да се задржи status quo ситуација и побољша примена постојећих прописа или да се они измене, али би оваква решења било још теже спровести. Сматрамо да се доношењем оваквог sui generis прописа у потпуности остварује његова сврха.

4. Зашто је доношење закона најбоље за решавање проблема

Овим законом се јасно прописују критеријуми, односно основи за настанак и престанак привременог ограничења права који гарантују висок ниво правне сигурности у регистроване податке и свакако јачању правне државе и на том нивоу. Садржина централне евиденције по питању врсте и количине података о лицима која су уписана у регистар је прописана овим законом, те не постоји опасност од произвољности у тумачењу прописа, тако да је овим начином с друге стране извршено и ограничење органа државне власти да се може кретати само у границама које су му одређене законом. Имплементација централне евиденције представља промер установљања јасних механизма и процедура, те као свој ефекат има и смањење ширења бирократског утицаја на пословање привредних субјеката.

5. Трошкови које ће примена закона изазвати код грађана и привреде, посебно малих и средњих предузећа

Примена овог закона неће утицати на повећање трошкова пословања, јер су сви подаци који су садржани у регистру доступни без накнаде свим државним органима, тако што ће државни органи имати право добијања електронских података од стране Агенције за привредне регистре без накнаде (што је и до сада био случај), те у поступима које воде у вези привредних субјеката, а тичу се података из регистра лица са привременим ограничењима права неће морати тражити исправе из регистра за које би привредни субјекти морали плаћати накнаду за њихово издавање.

6. Да ли позитивни ефекти оправдавају трошкове

Пошто су средства за спровођење овог закона обезбеђена донацијом Краљевине Норвешке и из средстава Агенције за привредне регистре, не постоје трошкови за привреду који ће бити додатна обавеза привредних субјеката.

Ефекти решења предложених овим законом мерљиви су и изражени пре свега индикаторима да је у Републици Србији са стањем на дан 31. октобар 2014. године било 48.482 привредна субјекта који су у блокади дужи од 60 дана и да је 45.482 привредна субјекта у блокади дужи од 120 дана, те да то представља негде око 14% привреде Србије, као и да остатак привреде (око 86%) неће бити обухваћен овим законским решењем.

Озбиљност проблема довољно репрезентује и чињеница да се број регистрованих привредних субјеката који су у блокади дужи од 180 дана креће око 44.000 па је основано закључити да велики број ових субјеката наставља привредну активност новом регистрацијом.

Један број лица, на описани начин, потпуно занемарује и норме Закона о привредним друштвима („Сл.гласник РС“ бр. 36/11, 99/11, 83/14-др.закон и 5/15) који прописује посебне одговорности према друштву управо од стране чланова друштва, директора, чланова надзорног одбора, ортака, комплементара и др. Правила савесног и поштеног пословања намећу дужности поштовања обавеза како према друштву тако и према пословној заједници уз обавезу избегавања злоупотреба у пословању и изигравања поверилаца на начин што би се основало ново привредно друштво или привредни субјекат и тиме започео нови пословни циклус уз потпуно занемаривање обавеза и одговорности према претходном привредном субјекту и његовим повериоцима и партнерима.

7. Да ли акт стимулише појаву нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију

Због своје природе Предлогом закона о централној евиденцији привремених ограничења права лица регистрованих у Агенцији за привредне регистре не може непосредно да утиче на појаву нових привредних субјеката на тржишту, али он посредно утиче на јачање потенцијала постојећег привредног система.

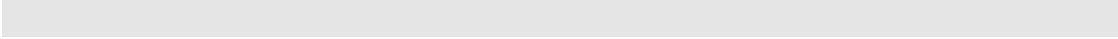
Овај закон ће отклонити неке од проблема уочених у пракси, пре свега нових привредних субјеката чији власници већ имају или изречене управне или судске мере које им то забрањују или се њихови већ постојећи привредни субјекти налазе у поступку стечаја или принудне ликвидације, односно у блокади. Овим начином се неће повећати број нових привредних субјеката, али ће на тржишту подићи ниво конкурентности свих који своје обавезе извршавају на време и раде и послују у границама прописаних услова и рокова (било законских било уговорних). Свакако закон служи као инструмент за спречавање нових привредних субјеката који од почетка носе терет „пренетог“ пословања са оних који своје обавезе не могу измиривати.

8. Да ли су заинтересоване стране имале прилику да изнесу своје ставове

У изради Нацрта Закона о централној евиденцији привремених ограничења права лица регистрованих у Агенцији за привредне регистре учествовали су представници привредних субјеката кроз чланство у радној групи представника Привредне коморе Србије, а Министарство привреде објавило је јавни позив за учешће на јавној расправи о Нацрту закона о привременим ограничењима права, те ће се након одржане јавне расправе и критичког осврта на дате предлоге, примедбе и сугестије стручне и заинтересоване јавности детаљније приступити изради Нацрта закона и анализи ефеката решења која буду евентуално у поступку јавне расправе прихваћена.

9. Које ће мере бити предузете да би се остварили разлози доношења овог закона

Да би се остварили законом наведени разлози биће донети подзаконски акти, који се пре свега тичу техничког спровођења закона у смислу успостављања централне евиденције, као и изградња система интероперабилности државних органа који учествују у поступку установљавања и вођења овог регистра. Такође, биће неопходно предузети читав низ мера и активности које се односе, како на едукацију државних службеника који ће директно учествовати у овим пословним процесима, тако и јавности путем изградње дела интернет стране Агенције за привредне регистре која ће служити за увид у овај регистар и добијање података и одговора од заинтересованих лица.

ОБРАЗАЦ ИЗЈАВЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ
--

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа

ОВЛАШЋЕНИ ПРЕДЛАГАЧ: ВЛАДА

ОБРАЂИВАЧ: МИНИСТАРСТВО ПРИВРЕДЕ

2. Назив прописа:

Предлог закона о централној евиденцији привремених ограничења права лица регистрованих у Агенцији за привредне регистре

Draft Law on central register of temporary restriction of the rights of people registered in the Business Registers Agency

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно са одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум)

Не постоји обавеза усклађивања са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европске заједнице и њених држава чланица и Републике Србије.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

Не постоје одговарајући прописи Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, тако да не постоји обавеза попуњавања Табеле усклађености прописа.

5. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик?

не

6. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ?

не

7. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

Не постоје посебни консултанти који су учествовали у изради Предлога закона о централној евиденцији привремених ограничења права лица регистрованих у Агенцији за привредне регистре.